

RVOI-2001

**Bijlage D: VAKGEBIED
MILIEUTECHNOLOGIE**

Deze Bijlage is in juni 2001 vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de ONRI, na consultatie van de Vakafdeling Milieu van de ONRI, de ONRI-Klankbordgroep RVOI-Bijlagen en de Commissie Juridische Zaken van de ONRI.

Opmerkingen/aanbevelingen/suggesties zijn van harte welkom bij het ONRI-secretariaat, t.a.v. onri@onri.nl

INLEIDING / VERANTWOORDING

Ten opzichte van de RVOI-1998 is deze bijlage slechts gewijzigd in de paragraaf D.2, die ziet op financiële bepalingen.

D.2.1.3 is vervallen; dit lid had betrekking op de ONRI-adviestarieven die met ingang van 1 januari 2000 niet meer worden uitgegeven.

D.2.2.1.1 is gewijzigd in die zin dat de bedragen zijn aangepast en de genoemde percentages een indicatief karakter hebben en partijen ook andere (hogere of lagere) percentages overeen kunnen komen.

D.2.2.1.3 is vervallen; dit lid had betrekking op indexering van bouwsommen en aanpassen van percentages.

D.1.	MOGELIJKE WERKZAAMHEDEN PER FASE	Mogelijke honoreringssystemen		
		Art.19	Art.20	Art.21
	Werkzaamheden		1	2
D.1.1	Onderzoek			
D.1.1.1	Haalbaarheidsstudies: Het onderzoeken van de technische haalbaarheid. Het onderzoeken van de economische haalbaarheid. Het onderzoeken van de financiële haalbaarheid. Het onderzoeken van de milieurandvoorwaarden.	*		+
D.1.1.2	Inventarisatie: 1. Het opnemen, opvragen of inmeten van gegevens omtrent het in tekening brengen van deze gegevens. Onder deze werkzaamheden zijn tevens begrepen: verzamelen van gegevens betreffende kabels, leidingen, werkstroken, eigendomsrechten, zakelijk rechtverplichtingen, aansluiting op bedrijfsnetten van openbare voorzieningen, milieuverontreinigings-situaties e.d. 2. Het in kaart brengen van de verontreinigings-situatie en de geologische opbouw van de verontreinigde grond. 3. Het voeren van overleg met nutsbedrijven, overheidsdiensten en andere derden.	*		+
D.1.1.3	Studies inzake de vestigingsplaats.	*		+
D.1.1.4	Literatuurstudies e.d.: 1. Het verrichten van literatuurstudies 2. Het bezoeken van overeenkomstige objecten, overleg met leveranciers e.d.	*		+
D.1.1.5	Milieu-effectrapportage	*		+
D.1.1.6	Specialistisch onderzoek: Het doen verrichten van specialistische onderzoeken onder andere op het gebied van de waterloopkunde en hydraulica, grondmechanica, geohydrologie, fysica, chemie, biologie en microbiologie, bodemreiniging, grondwaterreiniging, stankbestrijding, geluidhinderbestrijding, milieueffect-rapportage, bedrijfshygiëne en -veiligheid en kenmerkende aspecten van systemen of processen.	*		+
D.1.1.7	Onderzoek ten behoeve van en medewerking aan: - het programma van eisen - de keuze van het systeem of het proces - milieuhygiënische en ecologische situatie-beschrijvingen.	*		+
D.1.2	Voorontwerp			
D.1.2.1	Het nodige nadere overleg over het programma van eisen van de opdrachtgever.	*	*	*
D.1.2.2	Het ontwikkelen van het programma van eisen tot een voorontwerp.	*	*	*
D.1.2.3	Het uitwerken van het programma van eisen tot schetsmatige civiel-technische ontwerptekeningen.	*	*	*
D.1.2.4	Het uitwerken van het programma van eisen tot schetsmatige mechanische en elektrotechnische ontwerptekeningen.	*	*	*
D.1.2.5	Het deelnemen aan coördinatiebesprekingen met andere bouwpartners.	*	x	x

* Honoreringssysteem

+ Onder bepaalde voorwaarden mogelijk honoreringssysteem

x Rubricering van de honorering volgens art. 20 varieert naar gelang het type object.
De keuze tussen lid 1 en lid 2 wordt in onderling overleg bepaald.

D.1.	MOGELIJKE WERKZAAMHEDEN PER FASE	Mogelijke honoreringssystemen		
		Art.19	Art.20	Art.21
			1	2
	Werkzaamheden			
D.1.2.6	Het uitvoeren van globale berekeningen ter schatting van afmetingen en om globaal capaciteiten te bepalen.	*	*	*
D.1.2.7	Het opstellen van indicaties van bouwkosten en realisatietijd.	*	*	*
D.1.2.8	Het opstellen van een technische toelichting op het voorontwerp.	*	*	*
D.1.2.9	Het eventueel maken van een variant in het voorontwerp.	*	*	*
D.1.2.10	Het eventueel maken van mechanische en elektro-technische tekeningen t.b.v. deze variant.	*	*	+
D.1.2.11	Het eventueel maken van meer varianten in of één of meer alternatieven op het voorontwerp.	*	*	+
D.1.2.12	Het uitvoeren van berekeningen om de te gebruiken materialen en constructiemethoden te bepalen.	*	*	*
D.1.2.13	Het uitvoeren van berekeningen om de effecten t.g.v. grondwateronttrekking op de omgeving te bepalen.	*	*	*
D.1.2.14	Het opstellen van een risico-evaluatie voor volksgezondheid/milieu.	*	*	
D.1.2.15	Het opstellen van een rentabiliteitsberekening.	*	*	+
D.1.2.16	Pijpleidingcodeberekeningen.	*	*	+
D.1.2.17	Het opstellen van o.a.: > processchema's > bouwfysische berekeningen > bescheiden ten behoeve van de aanvraag van de milieuvergunning > bedrijfsschema's > nutsaansluitingsbescheiden.	*	*	+
D.1.2.18	Overleg met overheidsinstanties en andere derden.	*	*	+
D.1.2.19	Het opstellen van een indicatie van de exploitatiekosten.	*	*	+
D.1.2.20	Metingen, analyses, monsternames.	*	*	+
D.1.3	Definitief ontwerp			
D.1.3.1	Het verwerken van wijzigingen op goedgekeurd voorontwerp, bedrijfsschema of processchema.	*	*	*
D.1.3.2	Het nodige nader overleg over het voorontwerp om de definitieve uitgangspunten te bepalen.	*	*	*
D.1.3.3	Het ontwikkelen van het voorontwerp tot definitief ontwerp.	*	*	*
D.1.3.4	Het uitwerken van de schetsmatige civiel-technische ontwerptekeningen tot definitieve tekeningen; deze tekeningen bieden voldoende informatie om de nodige officiële vergunningen aan te vragen of voor inspraakprocedures.	*	*	*
D.1.3.5	Het uitwerken van de schetsmatige mechanische en elektro-technische ontwerp-tekeningen tot definitieve tekeningen.	*	*	*
D.1.3.6	Het vervaardigen van tekeningen waarop de verontreinigingssituatie is aangegeven.	*	*	*
D.1.3.7	Het deelnemen aan coördinatiebesprekingen met andere bouwpartners en externe specialisten.	*	x	x

* Honoreringssysteem

+ Onder bepaalde voorwaarden mogelijk honoreringssysteem

x Rubricering van de honorering volgens art. 20 varieert naar gelang het type object.
De keuze tussen lid 1 en lid 2 wordt in onderling overleg bepaald.

D.1.	MOGELIJKE WERKZAAMHEDEN PER FASE	Mogelijke honoreringssystemen		
		Art.19	Art.20	Art.21
	Werkzaamheden		1	2
D.1.3.8	Het uitvoeren van berekeningen voor de vaststelling van de hoofdafmetingen en de belangrijkste materiaalkeuzen en om definitieve capaciteiten te bepalen.	*		*
D.1.3.9	Het vaststellen van benodigde technische ruimten ten behoeve van gebouwdimensionering en constructie.	*		*
D.1.3.10	Het overleg met en de consultatie van externe adviseurs en specialisten.	*		*
D.1.3.11	Het opstellen van indicaties van de bouw- en installatiekosten en de realisatietijd.	*	*	
D.1.3.12	Bemoeienis met en bijwonen van bijeenkomsten verband houdend met officiële procedures.	*		*
D.1.3.13	Grondmechanische en geohydrologische adviezen.	*	X	X
D.1.3.14	Monsternames, analyses, metingen.	*	X	X
D.1.3.15	Bemalingsadviezen.	*	X	X
D.1.3.16	Opmetingen.	*		*
D.1.3.17	Adviezen met betrekking tot voorzieningen aan de bestaande omgeving.	*		*
D.1.3.18	Overleg over financiële opstellingen.	*		*
D.1.3.19	Het aanvragen van vergunningen, inclusief de vervaardiging van bescheiden.	*		*
D.1.3.20	Het verdere overleg met overheidsinstanties en andere derden.	*	X	X
D.1.3.21	Het aanvragen van technische specificaties en prijzen van apparatuur.	*		*
D.1.3.22	Het overleg over de wijze van aanbesteding.	*	*	
D.1.4	Bestek			
D.1.4.1	Het verwerken van wijzigingen op het goedgekeurd definitief ontwerp.	*		*
D.1.4.2	Het nodige nader overleg over het definitief ontwerp om tot het bestek te komen.	*	*	
D.1.4.3	Het ontwikkelen van het definitief ontwerp tot een bestekplan.	*	*	
D.1.4.4	Het deelnemen aan coördinatiebesprekingen met de andere projectpartners en instanties.	*	X	X
D.1.4.5	Het completeren van de definitieve civiel-technische tekeningen tot bestektekeningen, die voldoende informatie bevatten voor de prijsvorming door de inschrijvers en als contractstuk kunnen dienen voor de aannemer.	*	*	
D.1.4.6	Het completeren van de definitieve mechanische en elektro-technische tekeningen tot bestekstekeningen, die voldoende informatie bevatten voor de prijsvorming door de inschrijvers en als contractstuk kunnen dienen voor de aannemer.	*	X	X
D.1.4.7	Het maken van berekeningen nodig voor het vervaardigen van de civiel-technische tekeningen.	*	X	X
D.1.4.8	Het maken van een nauwkeurige omschrijving van het te realiseren object in administratieve en technische zin, voldoende als contractstuk.	*	*	
D.1.4.9	Bespreking van de concept-omschrijving van het bestek.	*	*	

* Honoreringssysteem

+ Onder bepaalde voorwaarden mogelijk honoreringssysteem

x Rubricering van de honorering volgens art. 20 varieert naar gelang het type object.
De keuze tussen lid 1 en lid 2 wordt in onderling overleg bepaald.

D.1.	MOGELIJKE WERKZAAMHEDEN PER FASE	Mogelijke honoreringssystemen		
		Art.19	Art.20	Art.21
	Werkzaamheden		1	2
D.1.4.10	Het opstellen van een bouw- en installatiekostenbegroting.	*	*	*
D.1.4.11	Het geven van advies betreffende de in het bestek vast te stellen bouwtijd.	*	*	*
D.1.4.12	Het overleg met de aannemer, indien in een bouwteam wordt gewerkt, omtrent constructies en installaties.	*	X	X
D.1.4.13	Het wijzigen van besteksontwerp en bestek als gevolg van overleg met opdrachtgever, overige bouwteampartners en/of officiële instanties.	*		*
D.1.4.14	Het maken van coördinatietekeningen en opstellings-tekeningen met het oog op door andere disciplines uit te voeren werkzaamheden.	*		*
D.1.5	Prijs- en contractvorming			
D.1.5.1	Het in overleg met de opdrachtgever selecteren van uit te nodigen inschrijvers.	*	*	*
D.1.5.2	Het selecteren van gegadigden voorafgaand aan de inschrijving via een openbare procedure.	*		*
D.1.5.3	Het voorbereiden van de aanbesteding w.o. bekendmaking en het gereed maken van de aanbestedingsstukken.	*	*	*
D.1.5.4	Verzending van de aanbestedingsstukken aan de inschrijvers.	*	X	X
D.1.5.5	Het geven van inlichtingen en aanwijzingen aan inschrijvers en het opstellen van een nota van inlichtingen of aanwijzing.	*	*	*
D.1.5.6	Het houden van de aanbesteding.	*	*	*
D.1.5.7	Het analyseren en evalueren van al dan niet gevraagde alternatieve aanbiedingen.	*		*
D.1.5.8	Het uitbrengen van het gunningsadvies.	*	*	*
D.1.5.9	Het gereedmaken van de concept-contractstukken.	*	*	*
D.1.5.10	Het overleg met inschrijvers en de verwerking van de daaruit voortvloeiende wijzigingen.	*		*
D.1.6.	Detaillering			
D.1.6.1	Het deelnemen aan coördinatiebesprekingen met de andere projectpartners.	*	X	X
D.1.6.2	Het houden van supervisie op de werkzaamheden vermeld onder sub 6.3, 6.4, 6.5, en 6.7.	*	*	
D.1.6.3	Het uitwerken van het besteksontwerp en het vervaardigen van detailberekeningen en detailtekeningen.	*		*
D.1.6.4	Het maken van sparingstekeningen.	*		*
D.1.6.5	Het controleren van tekeningen, berekeningen en schema's van derden.	*		*
D.1.6.6	Overleg tot het verkrijgen van de vereiste goedkeuring van officiële instanties.	*		*
D.1.6.7	Het verwerken van wijzigingen door toedoen van opdrachtgever, aannemer of officiële instanties	*		*

* Honoreringssysteem

+ Onder bepaalde voorwaarden mogelijk honoreringssysteem

x Rubricering van de honorering volgens art. 20 varieert naar gelang het type object.
De keuze tussen lid 1 en lid 2 wordt in onderling overleg bepaald.

D.1.	MOGELIJKE WERKZAAMHEDEN PER FASE	Mogelijke honoreringssystemen		
		Art.19	Art.20	Art.21
	Werkzaamheden		1	2
D.1.7	Realisatiefase			
D.1.7.1	Het vertegenwoordigen van de opdrachtgever binnen de overeengekomen bevoegdheid.	*	*	*
D.1.7.2	Het bijwonen resp. leiden van de bouwvergadering (frequentie nader vast te leggen).	*	*	*
D.1.7.3	Het geven van instructies aan het dagelijks toezicht.	*	*	*
D.1.7.4	Het geven van voorlichting over hygiëne en veiligheid.	*	*	*
D.1.7.5	Het houden van hoofd- en dagelijks toezicht op de uitvoering zowel op de bouwplaats als daar waar onderdelen t.b.v. het object worden vervaardigd.	*	*	+
D.1.7.6	Het opzetten en/of bijhouden van planning, detailtijdbewaking en werkcoördinatie	*	*	+
D.1.7.7	Het houden van werk- of soortgelijke besprekingen.	*	*	+
D.1.7.8	De voortgangsbewaking.	*	*	+
D.1.7.9	Kostenbewaking en signalering.	*	*	+
D.1.7.10	Beoordeling van verrekenbare hoeveelheden en meer- en minderwerk.	*	*	+
D.1.7.11	Het opdragen van werk ten laste van de stelposten, bestekswijzigingen, de verrekenbare hoeveelheden en het meer- en minderwerk binnen de door de opdrachtgever verleende bevoegdheid.	*	*	+
D.1.7.12	Het adviseren inzake de termijnbetalingen.	*	*	+
D.1.7.13	Het maken van periodieke financiële overzichten.	*	*	+
D.1.7.14	Het voeren van de werkadministratie.	*	*	+
D.1.7.15	De werkzaamheden voor inspectie en keuring van materialen en constructies.	*	*	+
D.1.7.16	Monsternames en analyses c.q. het beproeven van monsters en materialen.	*	*	+
D.1.7.17	De controle en de beproeving van installaties en/of bouwdelen t.b.v. de oplevering.	*	*	+
D.1.7.18	Het maken van een scenario, meet- en inregelboek.	*	*	+
D.1.8	Oplevering			
D.1.8.1	Het assisteren bij de ingebruikneming.	*	*	*
D.1.8.2	Het opnemen en keuren van het werk en controle van de gevraagde garanties.	*	*	*
D.1.8.3	Het vastleggen van in de onderhouds- of garantieperiode te verrichten werkzaamheden.	*	*	
D.1.8.4	Het assisteren bij het opleveren van het werk en bij het overdragen aan de opdrachtgever.	*	*	
D.1.8.5	Het maken of controleren van bedrijfsvoorschriften, omvattende principes en belastingen.	*	*	+
D.1.8.6	Het maken of controleren van bedienings- en onderhoudsschema's.	*	*	+
D.1.8.7	Het op gang brengen van het proces, de bemonstering en procesbeproevingen.	*	*	+
D.1.8.8	Het instrueren van het bedieningspersoneel.	*	*	+
D.1.8.9	Afrekening van aannemingsom, stelposten, verrekenposten, meer- en minder-werken, mantelposten, kortingen, bonusregeling e.d.	*	*	+
D.1.8.10	Het maken van revisietekeningen.	*	*	+
D.1.8.11	Het controleren van revisietekeningen van derden.	*	*	+

* Honoreringssysteem

+ Onder bepaalde voorwaarden mogelijk honoreringssysteem

x Rubricering van de honorering volgens art. 20 varieert naar gelang het type object.
De keuze tussen lid 1 en lid 2 wordt in onderling overleg bepaald.

D.1.	MOGELIJKE WERKZAAMHEDEN PER FASE	Mogelijke honoreringssystemen		
		Art.19	Art.20	Art.21
Werkzaamheden			1	2
D.1.9	Onderhouds- en garantietermijn			
D.1.9.1	Het aan het einde van de onderhoudstermijn wederom opnemen van het werk, om te constateren of de aannemer aan al zijn verplichtingen heeft voldaan.	*	*	*
D.1.9.2	Het uitbrengen van advies over de eindafrekening van het werk.	*	*	*
D.1.9.3	Het toezicht houden op het verhelpen van gebreken en storingen tijdens de garantieperiode.	*	*	
D.1.9.4	Het adviseren over toekomstig onderhoud.	*	*	
D.1.9.5	Het controleren van de juiste werking van de installatie gedurende een met de opdrachtgever af te spreken periode.	*	*	
D.1.9.6	Het adviseren van aan te brengen verbeteringen ten behoeve van de juiste werking van de installaties.	*	*	
D.1.9.7	Het maken van de eindrapportage.	*	*	
D.1.10	Algemeen			
D.1.10.1	Het typen van rapporten en bestekken.	*	*	+
D.1.10.2	De project-administratie.	*	*	+
D.1.10.3	De werkzaamheden verband houdende met rechtsaangelegenheden of scheidsgedingen.	*	*	
D.1.10.4	De werkzaamheden verband houdende met inspraakprocedures.	*	*	
D.1.10.5	De werkzaamheden voortvloeiend uit het Arbeidsomstandighedenbesluit.	*	*	+

* Honoreringssysteem

+ Onder bepaalde voorwaarden mogelijk honoreringssysteem

x Rubricering van de honorering volgens art. 20 varieert naar gelang het type object.
De keuze tussen lid 1 en lid 2 wordt in onderling overleg bepaald.

D.2 FINANCIELE BEPALINGEN MET BETREKKING TOT DE HONORE RINGSMATSTAF VAN DE ARTIKELEN 19, 20 EN 21 RVOI-2001

Er zijn verschillende honoreringssystemen mogelijk:

- Op basis van bestede tijd (art. 19 en art. 20 lid 2) >> zie D.2.1 en D.2.2.3.
- Op basis van een percentage van de bouwsom vermeerderd met een vergoeding voor bepaalde werkzaamheden op basis van bestede tijd (art. 20, de leden 1 en 2):1. voor een volledige opdracht >> zie D.2.2.1.2. voor een deelopdracht >> zie D.2.2.2.
- Op basis van een percentage van de bouwsom of vast te stellen bedrag (art. 21): >> zie D.2.3.

De genoemde honoreringspercentages zijn tot stand gekomen op basis van uit de praktijk van adviesbureaus gemiddeld gebleken reële bedrijfseconomische calculaties, doch hebben een indicatief karakter. Partijen kunnen ook andere (hogere of lagere) percentages overeenkomen.

Bij een lagere bouwsom dan genoemd wordt afgerekend op basis van bestede tijd (art.19). Bij tussenliggende bouwsommen wordt het van toepassing zijnde percentage door rechtlijnige interpolatie berekend.

D.2.1 Tarieven indien op basis van bestede tijd wordt afgerekend (artikel 19 en artikel 20, lid 2)

D.2.1.1 In de tarieven voor werkzaamheden op basis van bestede tijd zijn begrepen de salariskosten en sociale lasten van de betreffende medewerker, alsmede een dekking voor bureau- en overige algemene kosten, winst en risico.

D.2.1.2 In de tarieven zijn niet begrepen de ten behoeve van de opdracht gemaakte kosten als omschreven in artikel 22.

D.2.2 De afrekening van de werkzaamheden op basis van een honorering vermeerderd met een vergoeding voor bepaalde werkzaamheden op basis van bestede tijd (artikel 20).

De werkzaamheden op het gebied van milieutechnologie zijn van civiel-technische en installatietechnische aard.

Voor de berekening van de honorering worden de werkzaamheden per vakgebied als een afzonderlijke opdracht beschouwd.

D.2.2.1 De berekening van de honorering bij een opdracht die de fasen D.1.2 tot en met D.1.9 omvat.

D.2.2.1.1 Indien een opdracht betrekking heeft op de hierboven genoemde fasen D.1.2 tot en met D.1.9 geldt de berekening van de honorering naar een percentage van de bouwsom.

Civieltechnisch:

Bouwsom in Euro	Honorarium in percenten van de bouwsom (exclusief vergoeding volgens artikel 20.2)		
	Klasse A	Klasse B	Klasse C
200.000	3,24	5,08	6,93
400.000	2,91	4,64	6,37
750.000	2,72	4,32	5,94
1.250.000	2,72	4,02	5,51
2.000.000 en hoger	2,72	3,89	5,29

Zie voor klasse-indeling: D.2.2.4.

Installatietechnisch:

Bouwsom in Euro	Honorarium in percenten van de bouwsom (exclusief vergoeding volgens artikel 20.2)		
	Klasse A	Klasse B	Klasse C
200.000	5,08	6,93	
400.000 en hoger	4,64	6,37	

Zie voor klasse-indeling: D.2.2.4.

- D.2.2.1.2** De bouwsom omvat het totaal van de kosten van de in de opdrachtbrief vermelde bouwelementen van het object, met uitzondering van de kosten voor grondaankoop.
- D.2.2.1.3** Indien de bemoeiingen van het adviesbureau niet alle werkzaamheden omvatten die voor enige fase vermeld zijn, brengt dit geen wijziging in de verschuldigde honorering.
- D.2.2.1.4** Betreft een opdracht verschillende objecten of werken, dan worden de honoreringen voor elk van deze objecten of werken afzonderlijk berekend volgens deze regeling, tenzij tevoren anders is overeengekomen.
- D.2.2.1.5** Heeft de opdracht betrekking op veranderingen aan een bestaand object, dan wordt de honorering, tenzij anders is overeengekomen, verhoogd in overeenstemming met de meerdere tijd die het adviesbureau hieraan in verhouding tot de kosten van de veranderingen moet besteden, ofwel berekend op basis van bestede tijd.
- D.2.2.1.6** Voor opdrachten van zeer bijzondere aard of betekenis wordt de honorering, tenzij anders is overeengekomen, verhoogd in overeenstemming met de moeilijkheidsfactor, ofwel berekend op basis van bestede tijd.
- D.2.2.1.7** Bij een normaal verloop van een opdracht, die de fasen D.1.2 tot en met D.1.9 omvat is de honorering als volgt verschuldigd:

	<u>Civieltechnisch</u>	<u>Installatietechnisch</u>
Over fase D.1.2	20%	25%
Over fase D.1.3	25%	30%
Over fase D.1.4	20%	10%
Over fase D.1.5	5%	5%
Over fase D.1.6	15%	}
Over fase D.1.7	10%	}
Over fasen D.1.8 en D.1.9	<u>5%</u>	<u>5%</u>
totaal	100%	100%

- D.2.2.2** **De berekening van de honorering bij een opdracht die slechts één of enkele van de fasen D.1.2 tot en met D.1.9 omvat.**
Indien de opdracht beperkt blijft tot één of enkele van de fasen D.1.2 tot en met D.1.9 geldt als honorering voor die fasen de som van de in D.2.2.1.7 voor die fasen vermelde percentages van de honorering, verhoogd met tien (10) procentpunten.
- D.2.2.3** Vergoeding van bepaalde werkzaamheden op basis van bestede tijd. In de fasen D.1.2 tot en met D.1.9 zijn aangegeven
- onder artikel 20 lid 1 de werkzaamheden die vergoed worden door de honorering,
  - onder artikel 20 lid 2 de werkzaamheden die vergoed worden op basis van bestede tijd.
- Ten aanzien van de onder artikel 20 lid 2 genoemde werkzaamheden is het gestelde in D.2.1 van overeenkomstige toepassing.
- D.2.2.4** **De classificatie van de werkzaamheden.**
- D.2.2.4.1 Zo enigszins mogelijk zal voor de aanvaarding van de opdracht met de opdrachtgever worden overeengekomen naar welke klasse de honorering zal worden berekend. De classificatie, opgenomen in punt D.2.2.4.3 geldt hierbij als leidraad.
- D.2.2.4.2 Indien een object onder verschillende klassen valt wordt de honorering naar rato van de bouwsommen per klasse berekend.
- D.2.2.4.3 Leidraad voor de classificatie van de werkzaamheden.

		normale constructies en installaties KLASSE	gecompliceerde constructies en installaties KLASSE
1. Civieltechnisch			
1.1.	Gebouwen	B	
1.2.	Beton-, staal- en kunststofconstructies	B	C
1.3.	Funderingen	B	C
1.4.	Waterleidingen, rioleringen	A	B
1.5.	Persleidingen	B	
1.6.	Grondverzet o.a. in geval van bodemsanering	B	C
1.7.	Grondwaterverlaging en -peilbeheersing	B	
2. Installatietechnisch			
2.1.	Afvalwater- en drinkwaterbemaling en -zuivering	B	C
2	Scheiding, behandeling, hergebruik en verbranding van afvalstoffen	B	C
2.3.	Luchtbehandeling en -reiniging	B	C
2.4.	Transport	B	
2.5.	Chemicaliën opslag en -dosering	B	C
2.6.	Besturing van bemaling van gebieden	C	
2.7.	Technische ondersteuning van de installaties, te weten: verwarming, ventilatie en energie	B	C

D.2.2.4.4 In deze classificatie zijn slechts de meest voorkomende werkzaamheden in het vakgebied genoemd.

D.2.3 De afrekening van de werkzaamheden op basis van een voor het totaal of per werkonderdeel vast te stellen percentage van de bouwsom van het object of vast te stellen bedrag (Art. 21)
De wijze van afrekening van de werkzaamheden kan van geval tot geval verschillend zijn. Zij dient vastgelegd te zijn in de opdrachtbrief, waarin ook de overige in artikel 21 genoemde onderwerpen opgenomen moeten zijn.